

Fabien San Martin

Ο μεσογειακός χώρος και η θαλασσινή διάσταση στα έργα του Luigi Nono

Ο φλοίσβος, τα κύματα, οι γόνδολες, η θάλασσα... Έντονα διαποτισμένο από την ατμόσφαιρα της παραλίμνιας πόλης όπου γεννήθηκε, το σύμπαν του Βενετού συνθέτη Λουίτζι Νόνο συνδέεται αδιαμφισβήτητα με το υδάτινο στοιχείο, τόσο σε επίπεδο φόρμας όσο και δραματουργικά. Ένα από τα πιο εμβληματικά κομμάτια από αυτή την άποψη είναι σίγουρα το *...sofferte onde serene...*, λόγω της παρουσίας μέσα του όχι μόνο μιας θάλασσας εξιδανικευμένης μουσικά, αλλά και του «συμπλέγματος του Χάροντα» (πρβλ. G. Bachelard, *L'eau et les rêves*), το οποίο μοιάζει να την έχει πλήξει.

Παρ' όλα αυτά, η κοσμολογία του Νόνο υλοποιείται σε ένα χώρο και μια ιστορία που υπερβαίνει τη Βενετία και εγγράφεται ευρύτερα σε ένα μεσογειακό κόσμο όπου διαβιώνουν ψαράδες (των οποίων οι φωνές θα αποτελέσουν το υλικό συνθέσεων, όπως οι *Musica-Manifesto*), Γενοβέζοι εργάτες (οι φωνές τους και οι θόρυβοι του εργοστασίου τους στο *Fabbrica illuminata*), μια Αλγερινή αντιστασιακή (το μακρόσυρτο παράπονό της στην *Djamila Bouracha*) ή ακόμα και μορφές της ελληνικής μυθολογίας (*Prométhée* και *Das atmende Klarsein*).

Επομένως, μέσω της ανάλυσης έργων που ο Νόνο συνέθεσε μεταξύ 1968 και 1985, η ανακοίνωσή μας θα προσπαθήσει να καταδείξει τους δεσμούς αυτής της μουσικής με το μεσογειακό χώρο, μέσα στον οποίο εκκολάφτηκε, καθώς και την ιδιαίτερη χρονικότητα, παρατεταμένη, επικρεμάμενη, ενίοτε *ρέουσα*, που η θαλασσινή διάσταση κατόρθωσε να της μεταδώσει.